

Poštovano predsjedništvo,
Drugarice i drugovi,

Najljepše se zahvaljujem na pozivu da, u ime Arhivskog savjeta Hrvatske, sudjelujem na završnoj svečanosti u povodu obilježavanja Tridesetgodišnjice osnivanja Istarskog arhiva, sa sjedištem u Pazinu (pod nazivom: "Historijski arhiv Pazin").

Dozvolite mi da i ovom prilikom naglasim da će pažnja Arhivskog savjeta biti i nadalje usmjerena na potpuno sprovođenje odredbi Zakona o zaštiti arhivske gradje i arhivima, kao i propisa koji su na temelju njega donijeti - u pogledu obavezne djelatnosti arhivskih ustanova i drugih organa i organizacija ovlašćenih za čuvanje arhivskih dokumenata.

Medjutim, želio bih da istaknem, da ćemo, pri tome, posebnu pažnju obratiti na Vaš arhiv, zbog njegovog specifičnog značenja kao arhivske ustanove koja pokriva područje Istre, oslobođeno NOBom i priključeno Hrvatskoj, odnosno Jugoslaviji, zajedno sa drugim novooslobođenim krajevima, Ugovorom o miru sa Italijom, 1947. godine. Svakako, taj poseban značaj dijelom pripada i Historijskom arhivu u Rijeci.

To znači, prije svega, dalje svestrano osposobljavanje Historijskog arhiva Pazin, kao jedne od osnova za što potpunije afirmiranje naše Istre, počevši od historiografije do njenog društveno-političkog značenja uopće.

Naravno, to će moći biti do kraja realizirano prvenstveno radom samog Arhiva, ali uz dužnu financijsku i svaku drugu podršku nadležnih i pozvanih državnih i samoupravnih faktora.

U tom pogledu treba naročito cijeliti napore naše zemlje na realiziranju dogovora sadržanog u pismima Minić-Rumor, razmjenjenih u Osimu - u pogledu restitucije istarske arhivske gradje (a, razumljivo, i druge - sa cjelokupnog tzv. ustupljenog teritorija). Za očekivati je da dodje do sastanka eksperata obiju strana, predviđenog Brionskim sastankom predsjednika jugoslavenske i talijanske delegacije, 1987. godine - u cilju razmatranja naše liste zahtijeva.

Koristim priliku da se zahvalim Arhivu Hrvatske i historijskim arhivima Pazina i Rijeke (kao i zainteresiranim i nadležnim arhivima SR Slovenije) i osobno kolegi Josipu Kolanoviću ^{za sudjelovanje} na utvrđivanju i redigiranju, kao i dokumentiranju, jugoslavenske liste arhivskih ^{na} potraživanja prema Republici Italiji.

Najzad, slobodan sam ukazati na činjenicu da Vaš, kao i druge naše arhive, ubrzo očekuje prijem, čuvanje, obrada i korišćenje nekonvencionalnih arhivskih materijala, jer je na terenu došlo do masovne upotrebe ne samo audiovizuelnih, već, sve više, i informatičkih medija.

U tom pogledu veliki je doprinos dao XI međunarodni kongres arhiva, kolovoza ove godine, tretirajući problem "postpapierne" arhivske gradnje.

Stoga je velika obaveza arhiva i svih relevantnih faktora u pogledu opreme i specifičnog smještajnog prostora, kao i angažiranja mladog i obrazovanog kadra - za zaštitu novog, nekonvencionalnog arhivskog materijala.

Dakle, u ime što potpunijeg kompletiranja istarskom arhivskom gradnjom i uključivanja u novu arhivističku eru - čestitam Vam Tridesetu godišnjicu Historijskog arhiva Pazin.

Pazin, 23. XI. 1988.

Franjo Biljan
Franjo BILJAN

predsjednik Arhivskog savjeta Hrvatske